

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

POSDRU/156/1.2/G/139490

Verificat,
Manager proiect
Prof.univ.dr. Maria Andronie

A5.2.c Unitățile de învățare 1,2,3 a suportului de curs Dreptul internațional aplicabil Diplomației publice

Unitatea de învățare nr. 1 PAGINI DIN ISTORIA DIPLOMAȚIEI

1. Considerații teoretice asupra terminologiei diplomației

Diplomația cuprinde în întregul ei totalitatea activităților intelectuale cu posibilități de influențare a deciziilor a comportamentului guvernelor străine precum și a oamenilor prin dialog, negociere.

Dintre multiplele definiții ale diplomației considerată de unii artă, de alții știință, ne oprim asupra acelei conform căreia diplomația este știința raporturilor și intereselor dintre state sau artă de a concilia interesele popoarelor între ele, deci, într-un sens restrâns știința sau artă negocierii. Ca știință, diplomația ar avea ca obiect studierea relațiilor juridice și politice ale diverselor state, precum și a intereselor pe care le generează. Ca artă, diplomația ar avea ca obiect administrarea afacerilor internaționale și ar implica aptitudinea de a ordona și a conduce negocierile politice¹.

¹ **Ion Anghel**, *Dreptul diplomatic și consular*, Editura Lumina Lex, Bucuresti, 1996, p.7;

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

POSDRU/156/1.2/G/139490

Deși strâns legată de dreptul internațional, diplomația nu se confundă cu acesta, după cum nu trebuie confundată nici cu relațiile internaționale. Dreptul internațional cuprinde ansamblul normelor juridice care dirijează punerea în aplicare a diplomației, însă obiectivele și scopurile celor două instituții juridice sunt diferite.

Diplomația este acea artă ce aduce o expunere, o promovare a politicilor unui stat într-un alt stat, numit stat acreditar. Stradania diplomaților de a reprezenta cât mai bine interesele reciproce ale statului ce îl reprezintă și ale statului unde sunt trimiși necesită o informare atentă și permanentă pentru a acționa în conformitate cu acestea.

Diplomația este o negociere permanentă cu statul acreditar având o desfășurare diversificată, căci aceasta nu se desfășoară doar la masa tratativelor. Un diplomat trebuie să știe că a negocia nu înseamnă doar insistență, iar dacă interesele nu converg orice strădanie este în zadar. Trebuie avut în vedere faptul că statele nu au legături dezinteresate, ci au politici guvernate de interese.

Diplomaților le revine sarcina de a reprezenta cât mai bine interesele reciproce ale statului ce îl reprezintă și ale statului unde sunt trimiși cea ce presupune o informare atentă și permanentă pentru a acționa în conformitate cu acestea. Diplomația este o permanentă negociere, tatonare, un mod de conveniență în relațiile cu statul acreditar sau între state având o desfășurare diversificată².

Rolul diplomatului este de a face cunoscute și de a promova intereselor statului de proveniență prin crearea unor canale de comunicare fără de care nu se poate stabili o colaborare de durată între actorii comunității internaționale.

Termenul de “diplomație” vine de la termenul grecesc “diploo” (dublură), atribuit purtătorului unei “diplome” redactată în două exemplare din care una se păstra la arhivă iar cealaltă era remisă purtătorului (solului sau trimisului) ca scrisoare de împuternicire sau de recomandare. Purtătorul unui asemenea dublet a fost numit diplomat, iar activitatea desfășurată de el diplomație. De la o asemenea origine și până astăzi,

² Ion Stoian, Emilia Dragne, Mihai Stoian *Comerț internațional. Tehnici și proceduri*, Vol.II, Editura Caraiman, București, 1997, p.26;

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

POSDRU/156/1.2/G/139490

diplomația a parcurs o vastă istorie, atât ca literatură de specialitate cât și ca activitate practică.

Cuvântul diplomație a fost pentru prima oară introdus în limba engleză de Edmund Burke în anul 1796, având la bază cuvântul de sorginte franceză.

În accepțiunea sa modernă și contemporană, noțiunea sau expresia de “diplomație” este considerată a fi consacrată în limbaj politico-juridic pentru prima dată în Anglia anului 1787. Termenul ca atare este întâlnit în Anglia cu mult înainte, în 1645 și 1693 fiind utilizat pentru a desemna diferite culegeri de tratate sau colecții de documente internaționale³. Mai târziu, termenul a fost convertit, fiind aplicabil tuturor actelor solemne publicate de cancelarii, în special cele ce duceau la continuarea unor acorduri deja existente între diferiți conducători.

În spațiul cultural francez, termenul este conturat încă din anul 1798, odată cu apariția „Dictionnaire de l’Académie française”⁴, ediția a V-a ca fiind „știința raporturilor externe”, „interese de putere” etc.

Dicționarul Explicativ al Limbii Române din 1998 definește astfel termenul diplomație ca fiind acea: „*activitate desfășurată de un stat prin reprezentanții săi diplomatici, în scopul realizării politicii externe preconizate; comportare șireată, abilă, subtilă; 2. carieră, profesiune de diplomat; 3. totalitatea reprezentanților diplomatici constituiți în corp – din francezul „diplomatie”*”⁵.

Din punct de vedere al dreptului internațional, termenul de diplomație este definit ca “*totalitatea metodelor, mijloacelor și activităților operative pașnic desfășurate în mod oficial de state în vederea realizării obiectivelor și sarcinilor acestora în doemniul relațiilor internaționale*”⁶.

³ De exemplu, *Codex Juris Gentium Diplomaticus*

⁴ *Dictionnaires d’autrefois*, French dictionaries of the 17th, 18th, 19th and 20th centuries, proiect al Universității din Chicago, cf. <http://www.lib.uchicago.edu/efts/ARTFL/projects/dicos/>

⁵ *Dicționarul Explicativ al Limbii Române*, Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan”, Editura Univers Enciclopedic, 1998;

⁶ Vezi **Florian Coman** (coordonator) și colectiv, *Dicționar de Drept internațional public*, Editura Media, 2002, p.94;

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

POSDRU/156/1.2/G/139490

În dicționarele anglo-saxone (*Oxford English Dictionary* și *Webster-Merriam*), conceptul de „diplomacy” este mai exhaustiv explicat, incluzându-se unele elemente noi, cum ar fi „abilități diplomatice” sau „arta diplomatică”⁷.

În prezent asistăm la o mutație a valorilor din spațiul public, accentul mutându-se de la nivelul guvernamental la nivel individual, al grupurilor sociale.

Mutațiile social-politice ce se produc în societatea contemporană la nivel internațional și regional, comuta accentul interesului general de la cadrul structural general la cadrul individual. Astfel, constatăm că interesul poziționării centrale la nivel național și internațional nu mai vizează guvernele sau instituțiile în ansamblu, ci locul și rolul individului în societate. În acest context, constatăm că vechile concepte se adaptează noilor realități istorice, sociale și politice.

Spațiul public reprezintă un concept nou, încă neconturat teoretic în terminologia specifică dreptului internațional, însă utilizat în literatura de specialitate pentru a descrie mecanismul sistemic de funcționare a sectoarelor publice și administrațiilor naționale, pe baza conexiunilor de natură administrativă, economică, socială sau politică dintre acestea.

Conceptul de „spațiu public” a fost definit ca reprezentând un „spațiu simbolic în cadrul căruia au loc schimburi de discursuri, în marea lor majoritate contradictorii, ale diferiților actori sociali, religioși, culturali și politici care alcătuiesc o societate”

Premisele conceptuale asupra „spațiului public” se regăsesc în operele filosofice ale lui Kant, care aprecia că „omul trebuie să fie liber pentru a raționa public, împreună cu semenii săi”. De altfel, autoarea identifică premise conceptuale ale noțiunii de spațiu public mergând chiar mai adânc în istorie, menționând Grecia antică- cu agora ateniană și Roma antică- cu forul roman.

Spațiul public este un spațiu deschis, aflat la dispoziția celor care îl locuiesc – a publicului - pentru a fi folosit ca o formă de exprimare și acțiune, în cadrul statului de

⁷ *Oxford English Dictionary*, online edition, cf. site-ul www.oed.com.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

POSDRU/156/1.2/G/139490

drept și al democrației. El presupune idei, comunicare, participare, implicare și responsabilitate cu privire la politicile publice, în general, la problemele comunitare, pe fondul interesului comun, general, pe fondul binelui public.

În acest context se conturează un nou tip de diplomatie, care să răspundă nevoilor de relaționare inter-umană, respectiv „diplomația publică”.

Diplomația publică este diferită de diplomația tradițională, deoarece se adresează indivizilor, grupurilor micro-sociale, stabilind un ansamblu de modalități de relaționare și punere în valoare a intereselor acestora.

Aceasta cuprinde dimensiuni ale relațiilor internaționale, dincolo de diplomația tradițională, cum ar fi: formarea de către guverne a opiniei publice din alte țări; interacțiunea dintre grupuri de interese private din diferite țări; informarea populației privind afacerile internaționale și influența acestora asupra politicii interne; comunicarea între cei a căror funcție este comunicarea, precum diplomații și jurnaliștii străini; procesul comunicării interculturale⁸.

2. Momente din evoluția istorică a diplomației

Națiunile lumii au cunoscut momente de confruntare și colaborare, de conflicte militare și relații pașnice, de unitate și dezbinare. Rolul avut de diplomație în aceste evoluții a fost acela de a crea premisele necesare pentru încheierea armistițiilor și pentru încetarea ostilităților, pentru convenirea condițiilor menținerii și consolidării unor relații pașnice, după semnarea tratatelor de pace.

Din punct de vedere istoric, putem afirma că diplomația a însemnat conducerea relațiilor (bilaterale sau multilaterale) dintre state suverane de-a lungul istoriei. Până în secolul al XX-lea, practica diplomatică, ce-și avea începutul în Europa, a fost adoptată de întreaga lume și termenul de „diplomație”, este susținut astăzi, prin numeroase concepte

⁸ **Dizard Jr, Wilson.** Digital Diplomacy: U.S. Foreign Policy in the Information Age, Prager, NY April 2001 p.5

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

POSDRU/156/1.2/G/139490

fundamentale: summit-uri, conferințe internaționale, diplomația parlamentară, activitățile internaționale ale entităților suprastatale și subnaționale, diplomația neoficială a elementelor non-guvernamentale precum și prin activitatea numeroșilor funcționari internaționali⁹.

Începutul istoriei diplomației se confundă cu începutul istoriei civilizației, dar despre o diplomație în sensul actual al cuvântului, nu se poate vorbi decât odată cu apariția statului.

Metodele diplomatice s-au dezvoltat odată cu societatea, înregistrând o permanentă tendință de instituționalizare și perfecționare, urmând procesul general de evoluție a raporturilor dintre indivizi și dintre colectivități.

Definiția sintetică „știința sau arta negocierilor”¹⁰ sau „știința raporturilor internaționale”, cuprinde întregul sistem de interese care iau naștere din raporturile stabilite între națiuni, scopul său direct fiind menținerea păcii și buneii armonii între state.

Evoluția diplomației a cunoscut trei etape principale:

1. Perioada ambasadelor temporare - specifică Antichității și Evului Mediu care a fost prima și cea mai lungă etapă;
2. Perioada constituirii ambasadelor permanente în statele străine, conduse de guvern prin intermediul unui departament diplomatic central a apărut la sfârșitul Evului Mediu și caracterizează epoca modernă și contemporană.
3. Faza a treia - a congreselor și conferințelor diplomatice – care este produsul epocii moderne și este considerată ca cea mai bună modalitate de înlăturare a stărilor de conflict politic și armat dintre state.

Încă din cele mai vechi timpuri, în Orient, în Egipt și în Babilon, precum și în Grecia și Roma antică s-a recurs la diplomație, liderii marcanți ai acestor structuri statale

⁹ **Harold Nicolson**, *Diplomacy*, First Edition Binding: Hardcover, Publisher: Thomas Butterworth, 1939, p. 50.

¹⁰ **Thomas Buergenthal, Harold G. Maier**, *Public International Law*, Second Edition, West Publishing Company, Minnesota, 1990, p.19;

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

POSDRU/156/1.2/G/139490

purtând tratative în numele popoarelor lor, încheind alianțe politice și militare pentru a garanta dezvoltarea și progresul comunităților respective.

Cele mai importante cunoștințe despre diplomația timpurie vin din Orientul Mijlociu, zona mediteraneană, China și India. Înregistrări ale tratatelor dintre orașele-stat mesopotamiene apar încă din anul 2850 î.Hr. După acea dată, acadiana devine prima limbă diplomatică oficială, servind ca limbă internațională în Orientul Mijlociu, până când ajunge să fie înlocuită cu aramaica, odată cu extinderea teritoriului Imperiului Babilonian.

Din cele mai vechi timpuri, diplomația a fost și continuă să fie unul dintre cele mai importante instrumente de promovare și realizare a politicii externe a statelor. Marii împărați ai Romei - Augustus, Vespasianus, Antonius Pius, Marcus Aurelius și Pertinax, ca și Claudius, Nero, Othon, Vitelius, Commodus, Heliogabal și Caracalla -, regii Angliei și Franței, împărații, țarii Rusiei, toți marii șefi de stat au recurs la serviciile diplomației și ale diplomaților¹¹.

Sunt numeroase dovezile despre diplomația asiriană din secolul al VII-lea î.Hr. și, pe de altă parte, există multe dovezi în Biblie, numeroase date despre relațiile triburilor evreiești între ele sau cu alte popoare¹².

Existența unei biblioteci cuneiforme fondate de regele asirian Sargon al II – lea în jurul anilor 700 î.Hr., ne pune la dispoziție dovezi ale soliilor dintre Asiria, Babilon și Elam în timpul domniei lui Asurbanipal al Asiriei, din jurul anului 626 î.Hr.¹³

Aparent, istoria diplomației se confundă cu istoria relațiilor internaționale. În realitate confuzia este determinată numai de folosirea titlurilor generice de „istoria

¹¹ **Raymond Aron**, *Peace and War*, New York, Doubleday, 1996, p.171;

¹² **Raymond Cohen**, *On Diplomacy in the Ancient Near East: the Amarna letters* (DSP discussion paper 2, 1995), p. 102-110;

¹³ **Raymond Cohen**, *The Great Tradition: the spread of diplomacy in the ancient world*, in *Review Diplomacy and Statecraft*, Volume [12](#), Issue [1](#) March 2001 , pp. 23 – 38;

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

POSDRU/156/1.2/G/139490

diplomației” sau „istoria diplomatică” la un mare număr de lucrări care tratează evoluția raporturilor dintre state¹⁴.

Societățile timpurii aveau câteva atribute ale statului și primul drept internațional (prima lege internațională) s-a născut din relațiile intertribale, triburile fiind cele care au negociat întâi căsătorii, reguli de piață și teritoriul de vânatoare. Mesagerii și trimișii deveneau sacri, de neatins și, în mod normal, purtau un fel de emblemă fiind primiți cu ceremonii destul de elaborate pentru vremurile acelea¹⁵.

Instrumentul principal de înfăptuire a relațiilor internaționale este diplomația, care este alcătuită din ansamblul de mijloace și activități specifice pe care un stat le pune în slujba intereselor sale¹⁶.

Dezvoltarea misiunilor diplomatice permanente a fost determinată de interacțiunea statelor în acțiunea de ierarhizare a puterii politice din Europa în perioada Evului Mediu prin centralizarea puterii (alcătuirea marilor monarhii moderne: Franța, Anglia, Spania la mijlocul secolului al XV-lea), ofensiva turcilor în Orient; marile războaie ale Occidentului (războiul de o sută de ani, războiul „celor două roze”, războaiele italiene).

Diplomația devine mai necesară ca oricând atunci când papalitatea a devenit o forță politică în Europa. Interesele Romei pontificale în statele creștine au fost susținute de timpuriu de reprezentanți bisericii catolice în Europa. Consolidându-și treptat baza materială și punând accent tot mai mare pe întărirea autorității papale, Biserica își folosea solii pentru extinderea autonomiei cu tendințe către independență. Papa Grigore I și urmașii săi au mânuit cu pricepere pârghiile diplomației religioase pentru a se elibera de sub tutela Bizanțului¹⁷.

Un alt moment de referință în istoria diplomației l-au constituit Congresele de la Viena din 1815 când inamicii și învingătorii lui Napoleon au încercat să impună Franței o

¹⁴ **Mircea Malița**, *Diplomația. Școli și instituții.*, Ediția a-II-a revăzută și adăugită București, Editura Didactică și Pedagogică, 1975, p.13-14;

¹⁵ **D.J. Bederman**, *International Law in Antiquity*, Boehlau Verlag Historische Anthropologie, 2003, p. 85;

¹⁶ **Jacques Droz**, *Istoria Germaniei*, Editura Corint, București 2000, p.48;

¹⁷ **Dumitru Mazilu**, *Diplomația...* op.cit., p.89;

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

POSDRU/156/1.2/G/139490

pace distrugătoare. Talleyrand a probat calități diplomatice greu de egalat și a reușit prin impunerea unor norme de ceremonial și protocol ca și prin adoptarea, pentru prima dată, a noțiunilor de mare și mică putere nu numai să salveze Franța, nu numai de la o pace rușinoasă dar să o și includă printre marile puteri. Viena a intrat în istorie pentru adoptarea la cele două Congrese din 1815 a unora dintre normele de protocol și ceremonial valabile și astăzi¹⁸.

Revoluția franceză a avut un impact puternic asupra evoluției diplomației marcând practic sfârșitul diplomației cu caracter aristocratic și dinastic desfășurată de către monarhiile absolute din secolul al XVIII-lea. Intensificarea schimburilor și relațiilor economice internaționale în perioada de consolidare a capitalismului a dus la creșterea rolului diplomației care a trebuit să rezolve numeroase probleme de politică vamală sau încheierea unor tratate comerciale. Diplomația s-a văzut nevoită să creeze noi instituții și mecanisme care să răspundă necesității dezbaterii în cadrul internațional a numeroase probleme de interes general¹⁹ pentru comunitatea internațională.

Până în 1914, Europa reprezenta cel mai important actor pe scena politicii internaționale, care promova diplomația ca pe “o politică a Curților europene”. Raporturile personale între suverani exercitau o influență puternică asupra relațiilor internaționale.

Primul război mondial a răsturnat echilibrul stabilit. Societatea Națiunilor a oferit lumii o nouă tribună unde au fost evocate problemele internaționale. Sub influența Ligii Națiunilor și, mai târziu, a Organizației Națiunilor Unite, guvernele au început să transfere către organizațiile internaționale serviciile publice cu caracter administrativ, cultural, juridic sau social. Astfel, au apărut, în paralel cu statele, o multitudine de

¹⁸ Exemplificăm prin introducerea sistemului alfabetic pentru conferință, ordinea de precădere după criteriul vechimii

¹⁹ exemplificăm cu problema abolirii comerțului cu sclavi, problema navigației pe fluviile și apele internaționale sau cele legate de hegemonia politică și militară a Europei și a rivalităților dintre marile puteri,

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

POSDRU/156/1.2/G/139490

organisme care se reuneau pentru a căuta soluții marilor probleme cu care se confrunta umanitatea.

În acest context, rolul diplomației a crescut, aceasta devenind principalul instrument de cristalizare a unei politici externe pe principii pașnice. Pe termen lung, diplomația contribuie la construcția ordinii internaționale care să ducă la o rezolvare a disputelor dintre state și va duce la buna cooperare dintre state²⁰.

Transformările politice, economice și sociale din secolul XX se răsfrâng asupra desfășurării relațiilor internaționale cu consecințe directe asupra caracterului diplomației, asupra conținutului, metodelor și formelor ei.

Cu precădere, în a doua parte a mileniului II, diplomația s-a afirmat ca o componentă necesară a structurii relațiilor internaționale, ca o activitate care se realizează prin folosirea unor mijloace specifice (reprezentanțe diplomatice permanente, tratative, bune oficii, convorbiri și contacte diplomatice). Amplificarea fenomenului globalizării precum și dezvoltarea proceselor de integrare economică și politice regionale au dus la o dezvoltare fără precedent în istoria umanității a relațiilor internaționale și pe cale de consecință la dezvoltarea diplomației sub toate formele sale.

Sub influența Ligii Națiunilor și, mai târziu, a Organizației Națiunilor Unite, guvernele au luat obiceiul de a încredința organizațiilor internaționale servicii publice cu caracter administrativ, cultural, juridic sau social, ale căror detalii nu interesau pe diplomații de profesie. Astfel, au apărut, în paralel cu statele, o multitudine de organisme, de administrații sau de grupări naționale de tehnicieni de toate categoriile, care se întâlneau pentru a căuta soluții marilor probleme aparținând uneori unei părți importante a umanității. În acest fel, un număr crescând de persoane străine profesiei de diplomat s-au văzut implicate în viața internațională.

Emanciparea națională de după al doilea război mondial a deschis un nou drum relațiilor diplomatice dintre noile state, creîndu-se noi structuri internaționale.

²⁰ G. R. Berridge, *Diplomacy: Theory and Practice*, Third edition, Published by Palgrave, Basingstoke, 2005, p. 149.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

POSDRU/156/1.2/G/139490

În prezent diplomația trebuie să răspundă, pe de o parte, intereselor naționale pe care le deservește, însă, pe de altă parte, intereselor personale ale indivizilor, în contextul aprofundării globalizării mondiale.

3. Pagini din istoria diplomației românești

Din “Învățăturile lui Neagor Basarab”, dar și din alte categorii de izvoare medievale putem deduce că românii aveau o anumită experiență diplomatică încă din epoca medievală, care a fost îmbogățită prin contactele pe care le-au avut cu școala bizantină italiană, poloneză, austriacă sau turcă²¹.

a) - *Revoluția condusă de Tudor Vladimirescu*, care, deși a fost înfrântă, a reprezentat un moment important al diplomației românești, având efecte importante prin afirmarea voinței unei categorii sociale mijlocii de a modifica structurile interne ale statului. Această revoluție a reprezentat începutul unei evoluții, al cărei sens major a fost restaurarea treptată a suveranității Țării Românești și a Moldovei. Înalta Poartă acceptă restabilirea domniilor pământene și îndepărtarea grecilor din dregătoriile civile, militare și ecleziastice. Astfel, în anul 1822 sunt instalați Grigore Ghica al V-lea, ca domn al Țării Românești, și Ioniță Sandu Sturza, ca domn al Moldovei.

Încheierea de către Rusia și Turcia, în anul 1829, a *Tratatului de la Adrianopol*²² a însemnat un eveniment important pentru politica și posibilitățile economice ale Principatelor Române. Prin acest tratat se desființa vechiul monopol turcesc asupra cerealelor românești și se acorda Țărilor Române deplina libertate a comerțului exterior.

b) - *Revoluția din 1848* cuprindea toate teritoriile locuite de români și își concretiza obiectivele în trei documente programatice fundamentale, redactate

²¹ **Gheorghe Pungă**, *Stat, societate și mentalități în spațiul românesc*, Curs ID Univ. Alexandru Ioan Cuza Iași, p.6.

²² Documentul stipula continuarea rămânerii Principatelor sub suzeranitate turcescă, concomitent cu plasarea lor sub protectoratul Rusiei, care a voit să slăbească, în favoarea sa, influența Turciei în Țările Române. Libertatea comerțului a condus la invadarea Principatelor cu produsele industriale ale Apusului, precum și la apariția de cumpărători pentru produsele agricole românești, cu precădere pentru cereale, al căror preț a crescut foarte mult într-un interval scurt de timp.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

POSDRU/156/1.2/G/139490

independent și cunoscute sub denumirile de:- *Proclamația de la Islaz* în Țara Românească;- *Principiile noastre pentru reformarea patriei* în Moldova;- *Programul de la Blaj* în Transilvania.

c) - *Unirea Principatelor din 1859*, realizată prin dubla alegere a domnitorului Alexandru Ioan Cuza în Moldova și în Țara Românească, marchează, în plan intern, demararea unei profunde reforme structurale și legislative, iar în plan extern, începutul slăbirii legăturilor de dependență față de Poarta Otomană. Evenimentul constituie totodată un important pas pe calea făuririi statului național român și, implicit, a complexului mecanism economic unitar național.

În contextul politico-economic al anului 1859 problema independenței economice îmbrăca un dublu aspect: ea trebuia dobândită atât față de Poarta Otomană, cât și față de puterile garante.

*Tratatul de la Paris*²³, semnat în luna martie a anului 1856, pune capăt conflictului ruso-turc, cunoscut și sub denumirea de *războiul Crimeei*. Acest act prezintă o mare importanță pentru Țara Românească și Moldova, întrucât printre stipulațiunile sale se numărau:

- retrocedarea către Moldova a județelor sud-basarabene Cahul, Bolgrad și Ismail;
- înlăturarea protectoratului rus, Principatele rămânând sub suzeranitatea Porții Otomane dar sub garanția marilor puteri europene;
- libertatea navigației pe Dunăre și înființarea Comisiei Europene a Dunării;
- neutralitatea Mării Negre.

În raport cu pretențiile Înaltei Porți de a considera Principatele Unite ca vasale și tributare și a ambiguității prevederilor *Tratatului de la Paris* din 1856 și ale *Convenției de la Paris* din 1858, anunțarea prin Mesaj a unei politici economice externe proprii,

²³ Acest document mai prevedea acceptul de revizuire a Regulamentului Organic, în concordanță cu doleanțele românilor, în acest sens urmând a fi convocat câte un divan ad-hoc în fiecare dintre cele două Principate.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

POSDRU/156/1.2/G/139490

bazate pe liberul schimb, avea o dublă semnificație: pe de o parte, constituia un act de suveranitate față de poziția oficială a Turciei, iar pe de alta, reprezenta un act de oportunitate față de contextul european. Adoptarea unei astfel de politici era de natură să stimuleze atât interesul extern în privința desfacerii de mărfuri și a investițiilor de capital în țara noastră, cât și pe cel al producătorilor și exportatorilor autohtoni de cereale.

Înfăptuirea dezvoltării forțelor productive ale țării viza o serie de aspecte, între care încurajarea industriei, construirea unei vaste rețele de șosele, poduri și căi ferate, redresarea creditului și a finanțelor publice.

d) - *Războiul de independență din 1877-1878*, după patru secole și jumătate de suzeranitate otomană, a permis țării noastre, în anii ulteriori, realizarea unor prefaceri structurale în economie, precum și înregistrarea unei creșteri economice deosebit de înalte.

- *Congresul de la Berlin* din 1878 consacra recunoașterea diplomatică internațională a independenței de stat, pe care România și-o proclamase cu un an mai înainte. Deosebită importanță prezintă faptul că, prin înlăturarea atât a suzeranității otomane, cât și a tutelei marilor puteri garante, România și-a dobândit egalitatea juridică cu toate statele suverane.

Una din aceste puteri europene, care s-a opus constant ideii de unire, a fost Austria. Imediat după înfrângerea Revoluției din 1848-1849, măsurile luate de Marile Puteri au arătat pericolul pe care îl reprezenta nu unirea celor două principate în sine, ci însăși ideea de unire. Sistemul de conferințe, declanșat în urma Războiului Crimeii (1853-1855), a pus în evidență lupta diplomatică dintre Puterile europene și, mai ales, opoziția pe care a demonstrat-o Austria pe parcursul celor patru ani de la Congresul de la Viena din 1855 și Conferința de la Paris, desfășurată în aprilie 1859, unde se recunoștea Unirea Principatelor Române. În ciuda tergiversării retragerii armatei austriece din Principate, acest lucru se va petrece până la 30 martie 1857, în urma unei hotărâri a Conferinței de pace de la Paris din 6 ianuarie 1857. Austria recurgea la rezolvarea ocupației cu „câteva trupe otomane lăsate nebăgate în

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

POSDRU/156/1.2/G/139490

Conferința de pace de la Paris, desfășurată între 26 martie și 7 august 1858, avea ca program de lucru, la cererea Austriei, doar problema Principatelor, aceasta din teama lui Hubner, reprezentantul Austriei, cum că se va da gir cerințelor Adunărilor Ad-hoc.

Conferința de pace de la Paris prevedea pentru țările române o adunare legislativă pentru fiecare Principat, aleasă pe șapte ani, o Comisie Centrală ce se întrunea periodic la Focșani, la granița Moldovei cu Muntenia, pentru a dezbate legi de interes comun, un domn pentru fiecare țară, ales pe viață de adunare, o Curte de Casație comună. Marile Puteri au lăsat guvernul fiecărui principat în grija unei comisii provizorii formată din trei caimacami, până la alegerea domnului.

Recunoașterea oficială a Unirii din 1859 s-a făcut în cadrul Conferinței de la Paris din aprilie 1859 când, în tandem, Austria și Turcia nu recunoșteau actul săvârșit de români. În cea de-a treia ședință a Conferinței, Unirea Principatelor primea recunoașterea unanimă, la 11 mai 1859 Austria reluând relațiile oficiale cu noul stat de la Dunăre²⁴, deși Prokesh Osten vedea în Cuza un protejat al Rusiei, interesată de realizarea unei acțiuni ofensive împotriva Austriei pentru a elibera pe supușii coroanei habsburgice.

Interesele economice pe care le urmărea și recunoașterea de către celelalte state au făcut din Austria un stat cu numeroase afaceri în viitorul stat România. Atitudinea ei în această problemă nu mai rămânea decât în privința Transilvaniei, mereu discutată în cea de-a doua jumătate a secolului al XIX-lea.

e) Nicolae Titulescu – reper al diplomației românești

După 1918, Nicolae Titulescu va conduce politica externă românească cu răspunderea omului de stat, atent la evenimentele care semnalau creșterea pericolelor pentru țara sa și pentru celelalte state mici și mijlocii, cu încredere nestrămutată în destinul României, bazat pe îndeplinirea cu bună credință a angajamentelor sale internaționale și pe primatul legii în relațiile dintre state.

²⁴ T. W. Riker, *op.cit.*, p. 312

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

POSDRU/156/1.2/G/139490

Dimensiunea europeană a reprezentat un adevărat standard al viziunilor și comportamentului lui Nicolae Titulescu. Acesta a fost nu numai un mare român ci, totodată, și un mare european. Puțini oameni ai vremii au fost atât de buni cunoscători ai problemelor europene și s-au implicat atât de mult în aceste probleme. S-ar putea evoca în acest sens numeroase cazuri și numeroase împrejurări, dintre cele mai semnificative.

Pactul Societății Națiunilor (Versailles, 28 iunie 1919), în forma sa definitivă, a fost aprobat la 28 aprilie 1919 și semnat din partea României de Nicolae Titulescu și dr. Ioan Cantacuzino, ambii remarcându-se ulterior ca slujitori fideli și de prestigiu ai acestui forum. În cercurile politice și în opinia publică din România, eoul înființării Societății Națiunilor²⁵ a fost puternic și, în ansamblu, favorabil. El a fost exprimat nuanțat și cu prudență, cu realism și spirit critic, constructiv.

Nicolae Titulescu, delegat permanent al României la Societatea Națiunilor, începând din 1924, Ministrul Afacerilor Externe (între 1927-1928 și 1932-1936) și președinte al Adunării Societății Națiunilor în 1930 și în 1931, strălucit diplomat și orator, a făcut să se audă vocea României în relațiile internaționale. Nicolae Titulescu²⁶, prin gândirea sa activă, prin capacitatea sa vizionară, reprezintă un premergător strălucit al valorilor și principiilor Organizației Națiunilor Unite.

Diplomații români, mai ales Nicolae Titulescu (1882-1941), au avut o activitate deosebită și în cadrul Ligii Națiunilor, în vederea menținerii păcii și asigurării integrității teritoriale și a suveranității naționale a României. În anii premergători celui de-al Doilea Război Mondial, politica externă a României de fidelitate față de Societatea Națiunilor și de strânse legături cu Franța și Anglia nu se modifică.

²⁵ A se vedea **Mihai Iacobescu**, *România și Societatea Națiunilor. 1919-1929*, Ed. Academiei RSR, București, 1988; **Nicolae Andrei**, *Voievozi ai spiritului*, Editura. Alma, Craiova, 2000 și **Florin Constantiniu**, *O istorie sinceră a poporului român*, Ed. Univers Enciclopedic, București, 1998.

²⁶ A se vedea **Nicolae Titulescu**, *Discursuri*, Editura Științifică, București, 1967; **Juan Mariategui**, *Rumania: canceller Titulescu y America Latina*, în *El Peruano*, Diario Oficial, Lima, din 3 decembrie 2001 și **Adrian Năstase**, *Nicolae TITULESCU, contemporanul nostru*, Editura Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, București, 2002.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

POSDRU/156/1.2/G/139490

În vederea asigurării unui climat de securitate în sud-estul Europei și în Balcani, România, prin programul său de politică externă, își propunea să participe în mod activ în cadrul unor alianțe regionale, cu caracter defensiv, al căror scop l-a reprezentat menținerea statu-quo-ului teritorial al statelor semnatare.

Ocuparea Austriei de către Germania (12 martie 1938) și declanșarea crizei cehoslovace (în același an) au fost recepționate cu îngrijorare de România.

Presată de Germania spre concesii economice, în primăvara anului 1939, România semnează un tratat comercial cu aceasta. În același timp, se vor încheia acorduri comerciale cu Franța și Anglia²⁷. Intensele contacte diplomatice întreprinse în vara anului 1939 au pus în evidență voința țării noastre de a rămâne departe de conflictul mondial care se pregătea și preocuparea pentru menținerea, în noile condiții, a integrității teritoriale.

În fața noilor provocări, diplomația noastră a rămas fidelă principiilor statuate în Pactul Societății Națiunilor, acționând cu fermitate și consecvență în vederea respectării independenței și suveranității naționale a tuturor statelor, a egalității în drepturi a acestora, a proclamării indivizibilității păcii și a necesității inexorable de a favoriza colaborarea internațională, astfel încât războiul să fie exclus ca modalitate de rezolvare a litigiilor dintre țările lumii²⁸.

Într-un discurs rostit la 4 aprilie 1934 în fața Camerei Deputaților, Nicolae Titulescu definea fără echivoc coordonatele diplomației românești interbelice: „Izvorând din poruncile unității noastre naționale, politica noastră externă are ca scop principal: păstrarea ei, iar ca metodă constantă de lucru, coordonarea progresivă a acțiunilor noastre

²⁷ **George G. Potra și Costică Prodan**, *Nicolae TITULESCU, Opera politico-diplomatică (iulie 1927–iulie 1928)*. Partea II, Fundația Europeană Titulescu, București, 2003, doc. nr. 284, pag. 677.

²⁸ **Aristotel Chistol**, *Nicolae Titulescu – victima a esecului politicii de securitate colectiva*, www.centrul-cultural-pitesti.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

POSDRU/156/1.2/G/139490

cu aceea a statelor cu interes comun, până la integrarea ei în grupuri internaționale, din ce în ce mai mari”²⁹.

f) Redefinirea diplomației românești în cadrul structurilor lumii democratice

Schimbările politice din Europa de Est vor modifica întreg sistemul politic internațional și, implicit, politica externă a României va cunoaște un proces de adaptare la noile condiții.

Înlăturarea "ordinii comuniste" a dus însă, mai întâi, în statele reformatoare și în cele nou apărute în spațiul ex-sovietic, la escaladarea diverselor riscuri de securitate, prăbușirea vechilor structuri sociale și administrative, înmulțirea crimei organizate, a fenomenului criminalității în general, declinul economic și pauperizarea grupurilor de populație dezavantajate social.

În perioada imediat următoare evenimentelor revoluționare din decembrie 1989, diplomația românească a cunoscut importante schimbări, determinate de evoluțiile interne, pe de o parte, și de noul context internațional, pe de altă parte.

Tot mai multe țări fost comuniste depuneau efort pentru instaurarea și dezvoltarea unei guvernării democratice. În acest scop, trebuiau să dezvolte instituțiile și procesele care să răspundă cât mai adecvat necesităților existente și să promoveze o dezvoltare democratică.

Pentru aderarea atât la NATO, cât și la Uniunea Europeană, România era chemată să îndeplinească, în primul rând, condițiile restructurării interne, care s-a desfășurat într-un ritm lent și cu mari dificultăți.

România poate să participe activ la edificarea structurilor instituționale ale Uniunii Europene pentru abordarea problematicii drepturilor omului și la modelarea cadrului de cooperare în materie³⁰.

²⁹ România și revizuirea tratatelor. Discursurile d-lor Iuliu Maniu și C.I.C. Brătianu în ședința Adunării Deputaților din 4 aprilie 1934. Răspunsul d-lui N. Titulescu, ministrul afacerilor străine, București, Monitorul Oficial și Imprimeriile Statului, Imprimeria Națională, 1934, p. 41 op.cit. Aristotel Chistol

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

POSDRU/156/1.2/G/139490

România este interesată ca influența Consiliului Europei să crească îndeosebi prin intensificarea activității organizației în direcția susținerii evoluțiilor democratice în zonele Balcanilor de Vest, Mării Negre și Caucazului.

g) Rolul diplomației la constituirea spațiului democrației, stabilității, securității și prosperității în jurul său

Transformarea zonei Balcanilor de Vest într-un spațiu european al păcii, stabilității și prosperității corespunde intereselor politice și economice ale României.

Experiența acumulată de România în relațiile cu zona Balcanilor de Vest ar putea fi utilă în vederea atingerii obiectivelor UE ³¹și ale NATO în regiune și facilitării, pe această cale, a promovării priorităților românești:

- asumarea rolului de punte între statele din zona Balcanilor de Vest și UE; susținerea, în cadrul organismelor comunitare, a demersurilor și eforturilor statelor din zona Balcanilor de Vest pentru parcurgerea Procesului de Stabilizare și Asociere;

- participarea la inițiativele și misiunile UE din zonă; acordarea de asistență pentru aderare statelor din zonă; dezvoltarea de proiecte sub egida Instrumentului de Asistență pentru pre-Aderare și a Instrumentului Politicii Europene de Vecinătate; susținerea demersurilor și inițiativelor europene în vederea dezvoltării instituțiilor statului de drept în țările din zonă;

- promovarea unor soluții la tensiunile existente care să aibă în vedere viabilitatea pe termen lung, stabilitatea regională și respectarea prevederilor internaționale;

- susținerea proiectelor regionale de anvergură (coridoarele europene de transport și traseele energetice) menite să cupleze regiunea la economia europeană;

- susținerea funcționării eficiente a Zonei de Comerț Liber în Europa de Sud-Est (CEFTA+).

³⁰ **Dumitru Mazilu**, *Globalizarea și comerțul mondial. Adâncirea interdependențelor economice. Instituții ale globalizării în comerțul mondial. Nevoia armonizării intereselor tuturor țărilor*, Revista de Drept Comercial. Serie nouă, 2000, anul X, nr. 7-8

³¹ **Victor Duculescu**, *Dreptul integrării europene - tratat elementar*, Editura Lumina Lex, București, 2003.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

POSDRU/156/1.2/G/139490

În zona Mării Negre, România și-a propus susținerea constituirii unui spațiu de stabilitate, securitate, prosperitate și democrație, conectat în mod funcțional și benefic la procesele europene și globale. Vor continua: participarea la organizațiile și inițiativele regionale existente (OCEMN, în special), susținerea de formule flexibile noi, în primul rând a Forumului Mării Negre ca format neinstituționalizat complementar, necesar și viabil al arhitecturii de cooperare regională, promovarea euro-regiunii Mării Negre și a altor proiecte propuse de partenerii regionali și europeni.

Acțiunile prioritare se vor axa pe:

- cultivarea interesului și a implicării UE, a statelor membre, dar și a altor parteneri interesați, în proiectele de cooperare regională din spațiul pontic;
- conectarea regiunii la agenda, programele și instrumentele UE și ale altor organizații internaționale;
- democratizarea, stabilizarea și cooperarea economică pentru a plasa regiunea între beneficiarii proceselor de globalizare;
- instaurarea în zonă a unui climat favorabil cooperării politice intensificate;
- promovarea avantajelor reciproce și sinergiei inițiativelor pe plan zonal: OCEMN, Forumul Mării Negre, euro-regiunea Mării Negre, GUAM, CDC, inițiativa OECD, BSECAO, BlackSeaFor, Black Sea Harmony;
- valorificarea, în zona Mării Negre, a experienței acumulate de statele membre în cooperarea din cadrul Dimensiunii Nordice a UE, cât și din cadrul Procesului Barcelona;
- intensificarea și diversificarea relațiilor bilaterale cu statele din regiune, rezolvarea eventualelor divergențe și sensibilități în mod constructiv, pentru a facilita și a alimenta procesele de cooperare regională;
- încheierea de parteneriate public – privat și regional – internațional, pentru derularea unor proiecte pragmatice care să aducă beneficii cetățenilor din statele regiunii și să stimuleze dezvoltarea, pe mai departe, a cooperării regionale;

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

POSDRU/156/1.2/G/139490

- crearea și punerea în aplicare a unei politici de asistență pentru dezvoltare pentru statele din regiune care să susțină obiectivele politice ale României în raport cu regiunea (democrație, bună guvernare, economie de piață, stabilitate și securitate).

Viitorul european al R. Moldova constituie o obligație morală a societății românești. Sunt prioritare:

- sprijinirea apropierei R. Moldova de Europa, a consolidării legăturilor cu statele occidentale;
- încurajarea reformelor democratice, a pluralismului politic, a statului de drept;
- sprijinirea conectării progresive a economiei R. Moldova la piața comunitară;
- edificarea unui parteneriat bilateral solid, bazat pe asumarea comunității de cultură, limbă și tradiții;
- sistematizarea transferului de experiență pe planul relației cu UE;
- reducerea dependenței energetice a R. Moldova;
- extinderea conectărilor pe planul infrastructurii;
- dezvoltarea ofertei în domeniul învățământului;
- consolidarea prezenței mass-mediei publice românești în teritoriul de peste Prut;
- promovarea implicării UE și a SUA în soluționarea diferendului transnistrean;
- menținerea unei legături strânse permanente cu mecanismele multilaterale de negociere³².

Relațiile cu Ucraina vor avea ca țintă echilibrarea și consolidarea raporturilor bilaterale de la nivelul cel mai înalt, până la cel al cooperării locale, transfrontaliere, în spiritul bunei vecinătăți, al menținerii cursului democratic, predictibil și stabil al acestui stat și în contextul susținerii aspirațiilor lui europene și euro-atlantice.

În relațiile cu Federația Rusă, interesul României vizează substanțierea și creșterea gradului de funcționalitate a relației bilaterale, prin susținerea unor relații pragmatice, pe baza identificării de obiective comune.

³² Susan Strange, *Retragerea statelor, difuziunea puterii în economia mondială*, Editura. Trei, București 2002.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

POSDRU/156/1.2/G/139490

Pentru atingerea acestor obiective, România își va axa acțiunea diplomatică pe: cultivarea mecanismelor de consultare periodică la diferite niveluri, pe teme de pe agenda internațională, în spiritul dialogului și schimbului de opinii deschis; contacte politice periodice la nivel înalt; identificarea posibilităților de cooperare sectorială bilaterală și stimularea pătrunderii companiilor românești pe piețele din anumite regiuni ale Federației Ruse; intensificarea contactelor la nivel local și regional, inclusiv prin proiectele adresate regiunii Mării Negre; extinderea rețelei consulare pe teritoriul Federației Ruse; dezvoltarea relațiilor culturale, științifice, a contactelor inter-personale și a cooperării între reprezentanții societății civile pe teme de interes reciproc.

Principala linie de orientare a politicii externe a României față de statele din Caucazul de Sud se va îndrepta către promovarea relațiilor bilaterale și a cooperării multilaterale în plan regional, pe baza unei abordări pro-active, care accentuează interesele politice comune, respectarea drepturilor omului, consolidarea democratică, promovarea reformelor economice, creșterea încrederii și a dialogului pe teme regionale și internaționale, asigurarea securității energetice a României și promovarea intereselor economice în regiune³³.

h) *Intensificarea demersurilor de diplomație publică*

Într-o lume în care globalizarea are un impact decisiv asupra vieții colectivităților și indivizilor, diplomația publică devine un element tot mai important de sprijinire a realizării obiectivelor de politică externă. Ea reprezintă, totodată, un instrument important de comunicare între serviciul diplomatic și opinia publică internă și internațională.

În acest domeniu, sunt prioritare:

- continuarea programului de valorizare a contribuției culturii românești la patrimoniul cultural comun european; stabilirea unui dialog cultural cu spații din afara continentului european (Orientul Mijlociu și Asia-Pacific, America Latină, Africa);

³³ Armand Goșu, *Politica răsăriteană a României: 1990-2005*, Editura Cartier, Chisinau 2005.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOS DRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

POSDRU/156/1.2/G/139490

protejarea vorbitorilor de limbă română prin încurajarea și sprijinirea accesului la produsele culturale românești;

- protejarea identității limbii române, acolo unde este denumită altfel (moldovenească, vlahă); asigurarea și gestionarea suportului documentar arhivistic al MAE necesar cercetării științifice desfășurate în colaborare cu cercetători, institute academice și universitare din țară și străinătate, de interes pentru mediul academic, în domeniul politicii externe.

În perioada următoare, acțiunile de diplomatie publică subsumate obiectivului îmbunătățirii imaginii României și a cetățenilor ei se vor concentra pe: realizarea unei strategii de diplomatie publică integrate care să permită transmiterea de mesaje unitare cu precădere mediului politic, formatorilor de opinie, mediului academic și societății civile; crearea de parteneriate, în acest sens, cu organizații și instituții cu competențe în promovarea imaginii României în străinătate; cultivarea de parteneriate cu instituțiile academice și societatea civilă din România și din statele partenere pentru creșterea sprijinului opiniei publice interne și internaționale față de pozițiile și marile obiective de politică externă ale României; suplinirea deficitului de informație despre cultura și civilizația românească; atenuarea impactului de imagine al exploatării distorsionate la nivel mediatic a prezenței tot mai numeroase a cetățenilor români în străinătate; contribuția la eforturile de stimulare a dialogului între culturi și civilizații.

CUVINTE CHEIE: diplomatie tradițională; diplomatie publică; drept internațional; relații internaționale; societatea contemporană;

BIBLIOGRAFIE

- **Ion Anghel**, *Dreptul diplomatic și consular*, Editura Lumina Lex, Bucuresti, 1996;

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

POSDRU/156/1.2/G/139490

- **G. R. Berridge**, *Diplomacy: Theory and Practice*, Third edition, Published by Palgrave, Basingstoke, 2005.

- **Thomas Buergenthal, Harold G. Maier**, *Public International Law*, Second Edition, West Publishing Company, Minnesota, 1990;

- **Raymond Cohen**, *The Great Tradition: the spread of diplomacy in the ancient world*, in Review *Diplomacy and Statecraft*, Volume [12](#), Issue [1](#) March 2001;

- **Florian Coman** (coordonator) și colectiv, *Dicționar de Drept internațional public*, Editura Media, 2002;

- **Florin Constantiniu**, *O istorie sinceră a poporului român*, Ed. Univers Enciclopedic, București, 1998 ;

- **Tudor Drăganu**, *Introducere în teoria și practica statului de drept*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1992;

- **Jacques Droz**, *Istoria Germaniei*, Editura Corint, București 2000;

- **Victor Duculescu**, *Diplomația păcii*, Editura Albatros, București, 1985;

Victor Duculescu, Constanța Călinoiu, Georgeta Duculescu, *Drept constituțional comparat*, Ed. Lumina Lex, București, 1996

- **Ion Stoian, Emilia Dragne, Mihai Stoian** *Comerț internațional. Tehnici și proceduri*, Vol.II, Editura Caraiman, București, 1997,;

- **Samuel Huntington**, *Ciocnirea civilizațiilor și refacerea ordinii mondiale*, Editura Antet, București, 1997;

- **Mihai Iacobescu**, *România și Societatea Națiunilor. 1919-1929*, Ed. Academiei RSR, București, 1988;

- **Dizard Jr, Wilson**. *Digital Diplomacy: U.S. Foreign Policy in the Information Age*, Prager, NY April 2001;

- **Dumitru Mazilu**, *Diplomație Europeană, Momente memorabile de confruntare și afirmare a națiunilor* Editura Lumina Lex, București, 2008;

- **Dumitru Mazilu**, *Tratatul privind Dreptul Păcii*, Editura Lumina Lex, București, 2006;

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

POSDRU/156/1.2/G/139490

- **Mircea Malița**, *Diplomația. Școli și instituții.*, Ediția a-II-a revăzută și adăugită București, Editura Didactică și Pedagogică, 1975;
- **Ștefan Mâșu**, *Omenirea secolului al XXI-lea și guvernul mondial*, Editura RAO, 2011.
- **Harold Nicolson**, *Diplomacy*, First Edition Binding: Hardcover, Publisher: Thomas Butterworth, 1939;
- **George G. Potra și Costică Prodan**, *Nicolae TITULESCU, Opera politico-diplomatică (iulie 1927–iulie 1928)*. Partea II, Fundația Europeană Titulescu, București, 2003.
- **Max Singer, Aaron Wildavski**, *The real world order: Zones of peace, Zones of Turmoil*, Chatam House, New Jersey, 1993.
- **Ion Stoian, Emilia Dragne, Mihai Stoian** *Comerț internațional. Tehnici și proceduri*, Vol.II, Editura Caraiman, București, 1997.